

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende Imre-u. 3. sz.
Kiadóhivatal: N a n a y - n y o m d a.
HIRDETÉSEK a szerkesztőségben
és a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Társszerkesztő:
Wagner Antal

Laptulajd. és fel. szerkesztő
Dr. Valentin Emil

Főmunkatárs:
Dr. Nyiraty János

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor. Vidékre 16
kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Új cégér — régi portéka.

Baja, 1910. február 4

A régi szabadelvű pártot, melyet a nemzet a választáson megbuktatott és amely azért semmisült meg, mert a népben nem volt gyökere, új életre akarják kelteni. A kezdeményezés nem alulról, a nemzettől jött, hanem egyenesen Bécsből lett idevezényelve Khuen gróf személyében. Az indító oka a ki-
rendelésnek az volt, hogy Őfelsége Magyarország önálló gazdasági berendezkedése kérdésében hű magyarjainak semmit sem akart engedményezni. Dacára tehát, hogy a vállalkozás nyilvánvalóan a nemzet ellen van, Tisza gróf is és, úgy látszik, Andrássy Gyula is egyszerre felfedezték hogy itt az ideje annak, hogy újra egyesüljenek, most le lehet törni a nemzetet, mert Őfelsége nem tágit. Most akarják az egészet beadni a nemzetnek. De mint-hogy a régi cégér alatt nem sikerült az üzlet, új firmát keresnek.

Az új életre való galvanizálásnál azonban nem egészen, sőt egyáltalán nem őszinték. Nem azok, mert új pártalakításról zeng az ajkuk. Új pártot hirdetnek, holott világos, hogy a régi-

nek visszajövele a szívük leghöb-
b vágya.

A régi, kimult szabadelvű pártból reform pártot akarnak csinálni. Amennyire nem igaz a régi pártnak a címe, a neve, annyira nem való ennek a létesítendő új pártnak a cégere. A régi pártból is, a születendőből is hiányzik az, amit hirdetnek. A liberálistus hiányzott a régiből, a reformálás szándéka áll a legtávolabb a világra hozandó párt fő-
és alzábaítól. Dehogya akarnak ők reformokat! Dehogya!

Mi az ő elvük, hitvallásuk, szándékuk? A nemzetért akarnak talán dolgozni? Szó sincs arról.

Két akarat áll most egymással szemben. A nemzeté, amely meg akarja ágyazni Magyarország gazdasági önállóságát, gazdasági függetlenségét, fejleszteni a nép jólétét, a kulturális haladást.

Ezzel áll szemben a császári, merev visszautasítása mindennek, amit a nemzet óhajt.

Ennek a merev, nemzetellenes visszautasításnak a képviselője Khuen, Tisza és a letört rendszer maradéki. Erre a célra akarnak ők új pártot alakítani.

A cél: letörni a nemzeti akaratot, elfojtani a közóhajt és fölé emelni Bécs akaratát.

Ehhez hívják segítségül Magyarorszá-
g népét.

Nem lesz nehéz a választás. Azokhoz álljon-e a nemzet többsége, akik a jogait akarják érvényre juttatni, vagy azokhoz, akik azt vallják elvül, hogy ebben az országban csak egy akaratnak szabad megvalósulni: Bécsé.

A választás nem nehéz. Egyik oldalon áll Khuen, Tisza Bécs képviselő-
tében, a másikon áll szilárdan, tiszta elvei mellett kitarva a függetlenségi párt, a nemzet jogait képviselve.

Akinek a haza iránt egy szikrányi szeretet lakozik keblében, az Khuenék felé nem fordul, az a nemzeti jogokért küzdők táborában áll csatasorba.

A város közgyűlése.

Rendkívüli közgyűlést tart a város törvényhatósági bizottsága folyó hó 9-én délutáni 3 órakor. Ezen a közgyűlésen több rendkívül fontos tárgy kerül napirendre, amelyek oly fontosak, hogy azokkal külön cikkben foglalkozunk.

A közgyűlés tárgyai:

A belügyminiszter által a város segélyezésére engedélyezett 20.000 korona rendeltetésének megállapítására kiküldött bizottságnak javaslata és ezzel kapcsolatban a városi tanács előterjesztése az államsegély felosztása tárgyában.

TÁRCA.

Türr István emlékezete.

Irta és a Polgári Olvasó-Egylet február hó 1-én tartott
2 estélyén felolvasta
Gonda Béla min. tanácsos

Az ítélet kihirdetése után a auditor barát-ságosan figyelmeztette, hogy reméli, nem fog többé konspirálni, mire Türr azt válaszolta, hogy nem ígérhet semmit, mert mindenkor kész az életet hazájáért feláldozni. Ezután rendőri fedezet alatt elszállították Triesztbe; a 13 napi utazás alatt az országban igen sok helyen, még Zágrábban is nagy óvációkkal fogadták. Triesztben hajóra szállva először Corfuba ment, ahol az angol kormányzó igen szívesen fogadta. Ott értesült hivatalosan arról, hogy a halálítélet megváltoztatását az angol királynő és kormány erélyes közbenjárásának köszönheti, mire mindkettőnek levélben megköszönte élete megmentését. Mire innen Konstantinápolyba ért, a Krimi háboru már véget ért. Türr egy ideig még ott maradt. Közben részt vett a cserkeszek elleni expedícióban. Ez a konstantinápolyi tartózkodása szinte elhatározó volt élete későbbi

nagy jelentőségű és a nevét világszerte meg-
örökítő kulturumkalkodására. Ott ismerkedett meg ugyanis 1856-ban Sir Statford Canning nagykövetnél Lesseps Ferdinánddal, aki már akkor a Suez-csatorna létesítésére vonatkozó terveinek igyekezett az utját egyengetni.

Türr Konstantinápolyban megismerkedett Klapkával s a magyar emigráció több elő-
kelő tagjával, s ettől kezdve élénk összekötetésben Kossuthal, Telekyvel s tevékeny részt vett az emigráció munkálataiban.

A mint azonban alkalom kínálkozott, ismét fegyvert fogott. 1859. elején Párisból fenyegető hangok keltek Ausztria ellen s Turin azt hihette, hogy végre elérkezett az ő akciójának az ideje. Türr sietett a piemonti fővárosba, a hol gyorsan megtették az előkészületeket a háborura; jelentkezett Cavour miniszterelnöknél s felajánlotta kardját a függetlenségi háborura. Garibaldihoz küldték, a ki őt törzskarába vette fel ezredesi ranggal. Több csatában vett részt, de rettenhetetlen bátorságával különösen a Trepontinál vívott ütközetben tűnt ki, a hol balkarján súlyosan megsebesült s hosszabb időre harc képtelenné vált. Garibaldi 1859. június 17-én meleg hangu levélben írja neki: »Magyar vér folyt Itáliáért,

hogy megszilárdítsa a két nemzet barátságát. Sajnosan fogom nélkülözni egy ideig értékes fegyvertársamat és barátomat, de remélem, mielőbb alkalma lesz, hogy győzelemre vezesse ifju katonáinkat.« Ezt a reményt azonban csakhamar meghiusította a villafrancai béke, mely rövidesen véget vetett a harcnak. Ezzel dugába dőlt az a terv is, hogy Itália Magyarországgal együttesen indítsa meg függetlenségi harcát Ausztria ellen, a mi Cavournak, sőt Napoleon császárnak is kedvenc eszméje volt.

Türr hüvelyébe dugta kardját s tovább dolgozott a magyar emigrációnak hazánk felszabadítására irányuló tervein.

De nem soká kellett pihentetni hősi fegyverét. Már a következő év tavasz utóján kitört Sziciliába a fölkelés s Garibaldi sietett támogatásukra. Türr is csatlakozott hozzá. Genua mellett két gőzhajóra szállt az az ezer elszánt hős, a kik Szicilia felszabadítására indulva, legendaszerű expedíójukkal, vakmerő harci fellépésükkel s ezt követő fényes hadi sikereikkel megvetették az alapját az egységes Itáliának. S ebben a tündérmesébe illő csodás hadi kalandban Garibaldi mellett Türrnek jutott a legnagyobb szerep, ő volt a

A városi útmester, műszaki rajzoló, városi útkaparók, a városi zálogintézet vezetőjének és ellenőrijének, továbbá a városi szegényházi gondnok kérvénye lakbérilletmény megállapítása iránt.

A városi szolgazemélyzet kérvénye lakbérilletmény megállapítása iránt.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur leirata a városnak gyalogsági csapatokkal való ellátása tárgyában.

A m. kir. pénzügyminiszter leirata a házadókörzetek megállapítása tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata a Treszkity Máttyás-féle alapítólevél kiegészítése tárgyában.

Ugyanannak leirata az állami iskolai tanítók fizetésének megállapítása és kiutalványozása tárgyában.

Baja város főispánjának értesítése a loavatóbizottság polgári tagjainak kinevezéséről és ezzel kapcsolatban a városi tanács előterjesztése ezen bizottság elnökének megválasztása tárgyában.

A városi tanács javaslata az adóügyi bizottság megválasztása tárgyában.

Ugyanannak előterjesztése a szervezési bizottság kiküldése tárgyában.

Ugyanannak előterjesztése az ártézi kutak furása, vízhozamának növelése, víztorony felállítása ügyében meghívandó szakértő díjaira 300 kor. hitelösszeg engedélyezése iránt.

Ugyanannak jelentése a házipénztárnál a múlt év végén mutatkozott felesleg elszámolása tárgyában.

Ugyanannak előterjesztése az állami népiskolák fejlesztése tárgyában.

Kérvénye Erdélyi Gyula főjegyzőnek egészsége helyreállítására 3 havi szabadsági idő engedélyezése iránt.

Kérvénye gróf Teleki Józsefnek, mint a dunapataj—hajósi és baja—kiskőrösi h. é. vasut előmunkálati engedélyesének és Fekete Adolf építési vállalkozónak, mint Baja város megbizottjának a baja—kiskőrösi h. é. vasut részére megszavazott 60,000 kor., a hozzájárulási összeg kiutalványozása iránt.

Kérvénye Fekete Adolf építési vállalkozónak, amellyel betérjeszti a baja—kiskőrösi és a dunapataj—kalocsa—hajósi h. é. vasutak együttes kiépítése ügyében létrejött szerződést.

Kérvénye Horváth János vendéglősnek a »Bárány« vendéglő bérleti idejére kártérítés megállapítása iránt.

A nagykőrösi m. kir. mentelep 4. sz. osztályparancsnokságának átírata a várostól bérben birt laktanya bérletének meghosszabbítása tárgyában.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnak átírata a városi adóügyosztálynak a törvényhatósági telefonhálózatba leendő bekapcsolása tárgyában.

A városi tanács előterjesztése az 1909. évi házi- és szegényházi pénztáránál póthitel engedélyezése tárgyában.

Kérvénye Vidákovics Benedek állami népiskolai tanítónak 200 kor. fizetési előleg kiutalványozása iránt.

Kérvénye Polyák Ferenc város utkaparónak 50, Matkovics János városi lovashajdúnak 100, Bosnyák Sándor városi hajdúnak 100, Pestalics Miklós városi mindenesnek 100, Simovics János városi mindenesnek 60 és Mándity Antal városi hajdúnak 80 korona fizetési előleg kiutalványozása iránt.

Telefonhírek.

Budapest, 1910. február 4

A politikai helyzet.

Vajudik a megegyezés.

Megalakulás Khuen nélkül.

Hieronymi mandátuma.

A horvát rendszer-változás.

Khuen és Tisza gróf tárgyalásai még mindig folynak Andrássy Gyula gróffal. A tárgyalásoknak eddig még nincsen

meg az általuk oly hön kívánt eredménye. A megegyezés akadálya azonban nem elvi kérdésekben feneklik meg, hanem gróf Khuen személye ellen van kifogásuk az alkotmány-pártiaknak. Nevezetesen többen nem akarják Khuent pártvezérnek azért, mert az ő nevéhez fűződik a Háznak alkotmányellenes, exlexben való elnapolása.

Olyan expediensre gondolnak, hogy elejtenék gróf Khuent, és Tisza István lenne miniszterelnök. Ebben az esetben készségesen követnék Tisza Istvánt, illetve az új kormánypartot.

Az első fecske is megjött. Küldöttség tisztelgett ma Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternél. Az iglóiak jöttek, hogy felajánlják a miniszternek az ottani jelöltséget. Hogy a jelöltségből lesz-e képviselői mandátum, az még nagyonis kétséges.

Zichy János gróftól megkérdezték, hogy vajjon igaz-e az, hogy elvállalta a kultusztárcát? Zichy erre azt válaszolta, hogy most sincsen oka arra, hogy elvállalja a felajánlott tárcát. Egy hive azonban elárulta, hogy mihelyt létre jön a megegyezés Andrássy, Tisza és Khuen között, akkor Zichy kultuszminiszter lesz.

Rauch Pál báró búcsúzik. Len on-dását elfogadták és ma Budapestre érkezett. Ott csak rövid ideig tartózkodik. Zágrábba utazik, hogy elbúcsúzzék a horvátországi kormánytól.

Rauch Pál báró lemondásáról szóló okiratot ma terjesztették fel a kabinetirodába és egyben felterjesztették Tomasics Miklósnak horvát bánná leendő kinevezését is.

bizalmi tanácsadója, eszméinek, terveinek, fényes sikereinek osztályos társa.

Május 11-én reggel értek hajóikkal Marsalához, hol Garibaldi az ő ezer hősével Szicília partjára szállott. Az ő kivánságára Türr lépett először a partra s ettől kezdve egészen Nápoly elfoglalásáig Türr tábornok s az expedicióban részt vett magyar hősök rettenhetetlen bátorságukkal, halált megvető hősi elszántságukkal, vakmerő támadásukkal semcsak részesei, de ugyszólván főtenyezői voltak azoknak a fényes hadi tetteknek, melyek Garibaldi és a marsalai ezer hős dicsőséges nevéhez fűződnek.

1860. jun. első napjaiban felszabadult Palermo, szept. 7-én Garibaldi néhány tiszttel bevonult Nápolyba s 8-án kinevezte Türr tábornokot a város és a tartomány katonai parancsnokává. Oriási feladat hárult ezzel reá, mert nemcsak katonai, de politikai téren is nehéz harcokat kellett megvívnia, hogy a széthuzó elemek és a fölmerült ellentétek kiegyenlítésével elősegítse Garibaldi intenciójának egyetértő és békés megvalósítását, az egységes Itália megteremtését.

Nem hiába mondta Türr, hogy »ebben az időben háromszorosan tisztának, háromszorosan deréknek és háromszorosan igazságosnak kell lenni.«

Hátra volt azonban a döntő ütközet, mely megpecsételja a nápolyi királyság sorsát. Ezt október 1-én Santa-Mariánál vívták meg,

mely a szicíliai és nápolyi hadjárat legvéresebb harca volt s amely elsősorban a magyar legio halált megvető vakmerő rohamával vitte diadalra az olasz lobogót. S ezzel el volt döntve Dél-Olaszország sorsa. Cavour jegyzékben tudatta a hatalmakkal, hogy a királyuk által cserbe hagyott nápolyi nép és hatóságok óhajának engedve a piemonti sereg bevonul Nápolyba, a mi október 7-én Viktor Emánuel királlyal az élén — kit nagy lelkesedéssel fogadtak — meg is történt. Másnap a nápolyi kormány elhatározta, hogy Nápoly csatlakozik Piemonthoz s ezzel megalakult az egységes Olaszország.

De amikor Türr és honfitársai az olasz nép felszabadításáért harcoltak, lelkük mélyén ott derengett a remény sugara, hogy a szabaddá tett olasz nép segítségével fölszabadíthatják majd saját elnyomott hazájukat is.

Az olasz egység megalkotásával Türr altábornagyi ranggal az olasz királyi hadseregbe lépett át. Csakhamar Viktor Emánuelnek is kedvence és bizalmasa lett s ezen állásában, amidőn egyrészt teljes befolyásával az olasz egység megszilárdításán dolgozott, másrészt a magyar ügyet is teljes odaadással, lelkének egész erejével szolgálta.

Victor Emánuel, nagy tisztelettel és bizalommal viseltetvén a magyar hős iránt, aki nemcsak katonai, de diplomáciai téren is kiváló szolgálatokat tett Olaszországnak, kinevezte őt tiszteletbeli főhadsegédévé, mely

minőségében több ízben igen nagy fontosságú és kényes természetű küldetéssel bizta meg.

1861-ben nagy forduló ponthoz jutott az élete. A daliás tábornok, a legendás hős, a szerelem rabja lett. Bonaparte Wyse Adelinával, Napoleon császár bájos unokanővérével meglátták egymást s szinte egyszerre megrezdült szívük mélyén a sejtelmes érzés, hogy egymáséi lesznek s 1861. szeptember 11-én egybe is keltek. Ettől kezdve szinte új világ nyílt meg előtte, s újabb és tágabb tér is arra, hogy Magyarország felszabadításán nagyobb erővel dolgozhasson. Ettől kezdve feiváltva Párisban, Nizzában és pallanzai kastélyában élt. A Napoleonokkal való rokonsága tárt ajtót nyitott neki Páris legmagasabb köreiből s háza találkozó heije lett a legelőkelőbb születési és szellemi arisztokráciának. Csakhamar egyik legismertebb és legkedveltebb alakja lett a párisi salonoknak, a nizzai promenade des anglaisnak. Hogy is ne, mikor — amint Jókai bár sokkal később írja róla: »Marciális magatartása, feje, homloka, bajusza, szakálla, arckifejezése egy bevégzett hősé, szeméi egy ábrándos ifjúé. A császárság korabeli hódító jelenség, a ki az egész előkelő társaságot föleleveníti kedves modorával. Oly könnyen veszi be a sziveket, mint hajdan Palermot.«

(Folyt. köv.)

NAPIHIREK.

Farsang vége. Mindennek vége szokott lenni. Semmi sem tart örökké. Farsang is elmúlik. Vasárnap, hétfőn és kedden lesz farsang utolsó három napja, az úgynevezett bolondok három napja. Megélnék majd az utcáink, lesznek tarka, színes képek. Járják majd az utcákat az álarcosok. Valami újat persze nem látunk. A régi megszokott alakok mozognak az utcákon. Remélhetőleg elmaradnak az izléstelen, bosszantó alakok, a félmeztelen trágár legények, a kolduló medvék stb. Egyébként húshagyó kedden vége a mulatságnak. Jön a magábaszállás ideje.

Az Ipartestületből. Ipart nyertek: Halmos Béla cipész, Goldner Testvérek bádigos és asztalos. Az utóbbiak főleg jégsekreány gyártásra helyeznek súlyt. Iparáról lemondott: Heneráry Márton csizmadia.

Az Ipartestület előljárósága február hó 27-ére hívta össze a közgyűlést.

A petróleumgőz-lámpa. A vasúti kert mellett, a Vásártéren hosszabb ideig állott egy Washington rendszerű petróleumgőz iv-lámpa, amely próbaképp égett esténként. A gyáros ezt megvételre ajánlotta a városnak. A tanács az ajánlatot nem fogadta el, mert nem tartotta azt kielégítőnek.

Utépítés. A baja—mélykúti útnak Bajára eső része még kiépítetlen. A munkálatok biztosítására és kivételére a napokban kiírják a verseny tárgyalást.

Drágasági pótlék. A közgyűlés a róm. kath. tanítóknak és a városi tűzoltóknak drágasági pótlékot szavazott meg. A közgyűlés ezen határozatát a belügyminiszter jóvá hagyta.

Az állami segély Baja város közigazgatási költségeihez hozzájárulás címén utalványozott 20.000 kor. államsegély felosztása ügyében a városháza 2-ik számú tanácsstermében folyó hó február 5-én d. u. 4 órakor bizottsági ülés fog tartatni.

A kuruzslás áldozata. Gréczi Jánosné adai korcsmárosné a múlt év május havában kitorpte a karját. Orvost nem hívtak hozzá, hanem Török Mihály adai ismert kuruzsló vette gyógykezelés alá. Négy deszka közé szorította a tört kart s hagyta, hogy gyógyuljon. Rokona Török Mátyásné még egy orvosságot ajánlott. Mérgecs nadragulyával kente be Grécziné tört karját. Gréczi Jánosné a szakszerű kezelés folytán meghalt. A napokban a két kuruzslót gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt vonták felelőségre a szabaddkai törvényszék. A vádlottakat Havas Emil dr. védte. Védőbeszéd után a törvényszék Török Mátyásné felmentette, Török Mihályt pedig 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Hűséges cseléd. Megirtuk a héten, hogy özvegy Bacsó Lászlóné cselédje meglopta. A csendőrség megindította a nyomozást, azonban sok hiányzó dolgot, amelyet a meglopott úriasszony keresett, nem talált meg. Ma ezek

is megkerültek. Ma reggel jelentkezett a csendőrségnél Spitzer Géza Madách-utcai lakos és jelentette, hogy a múlt héten egy asszony megkérte őt, hogy tartsa házában a holmiját, házi eszközöket, konyhafelszerelést és egy bezárt ládát, amíg érte jön, mert eltört a targoncája. Minthogy azonban Spitzer olvasta a Bajai Független Ujságban, hogy egy cseléd meglopta a gazdaasszonyát, az a gyanuja, hogy a nála lévő dolgok is a lopott holmiból vaiók. A csendőrség beszállította és megállapította, hogy azok tényleg özv. Bacsónétól lopottak.

Gyarmati-féle teljesen iz és szagnélküli csukamájolajat szivesen szedik gyermekek és felnőttek. Kapható **Gyarmati Emil** gyógytárában Baján, egy üveg ára **1 K. 60 fillér.**

Halvacsora. A szokásos halvacsorát Preimájer Pál vendéglős az idén is megtartja február hó 9-én, hamvazó szerdán este 8 órakor. Előjegyezni a vendéglősnél lehet.

Segédszerkesztő: FODOR KÁROLY. Kiadóhivata: NÁNAY I AJOS könyvnyomdájá.

Szerkesztőség telefon száma: 101. Kiadóhivatal telefon száma: 115

443. szám
kij. 1910.

Hirdetmény.

Felvetett az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár követező hirdetménye.

15. számhoz.
1910.

Hirdetmény.

Az 1900: XVI t. c. 8 §-a értelmében minden munkaadó köteles a szolgáltatásban álló minden egyes gazdasági cseléd után az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár javára évenként 120 fillért a községi előljáróságnál (városi tanácsnál) adó módjára befizetni.

A 120 fillért még abban az esetben is egész összegében kell megfizetni, ha a cseléd a munkaadónál nem is egész évben, hanem például csak egy hónapig szolgál.

Épen ezért a 120 filléres hozzájárulási díj fizetése céljából köteles a munkaadó minden cselédváltást a községi előljáróságnál (városi tanácsnál) haladék nélkül bejelenteni.

A 120 filléres hozzájárulási díjat azon cselédek után, akik már az előző évben

is ugyanazon munkaadónál szolgáltak, legkésőbb április hó 1-ig, a változott és újonnan felfogadott cselédek után pedig a szolgálatbalépéskor azonnal meg kell fizetni.

Az előljáróság köteles a 120 filléres hozzájárulási díjat a munkaadóktól még abban az esetben is elfogadni, ha a vonatkozó összeírás bármely okból nincs az előljáróságnál, köteles továbbá annak átvételéről nyugtát adni, melynek hátsó oldalán névszerint feltüntetendők azon gazdasági családok, akik után a befizetés történt.

Felhivatnak a munkaadók, hogy a 120 filléres hozzájárulási díjat pontosan befizetni, s a cselédváltásokat haladék nélkül bejelenteni el ne mulasztják, mert ha e törvényes köteleességeiknek pontosan eleget tesznek, a gazdasági cselédeknek balesetei folytán felmerült költségeket megtéríti, ellenben, ha ezeket elmulasztják, baleset folytán sérült cselédek (illetőleg ezek örökösei) az illető munkaadóktól épen olyan baleseti segélyezést követelhetnek, mint aminőtől a pénztárral szemben elestek.

Az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegélypénztár központi igazgatóságának

Budapesten, 1909. évi október hó 29. napján tartott üléséből:

Dr. Keglevich Gábor s. k. Dr. Fáy Gyula s. k.
igazgatósági elnök. ügyvezető igazgató.

Baja, 1910. január 28.

Polgármester h.
Weisz Nándor
tanácsnok.

Szabott árak.

Elegáns URAK és HÖLGYEK
ma már kizárólag

Kobrak-cipőt

hordanak,
amelyben a járás biztos és kényelmes.

Kapható:

LÁZAR SÁMUEL
lát- és kötszerésznél

BAJA.

Elegáns fazon.

Egy csinosan
butorozott szoba
gyermektelen családnál azonnal kiadó.
Gróf Batthyány utca 4 sz. alatt, külön
kijáráttal.

Kitűnő minőségű vadászfegyverek,

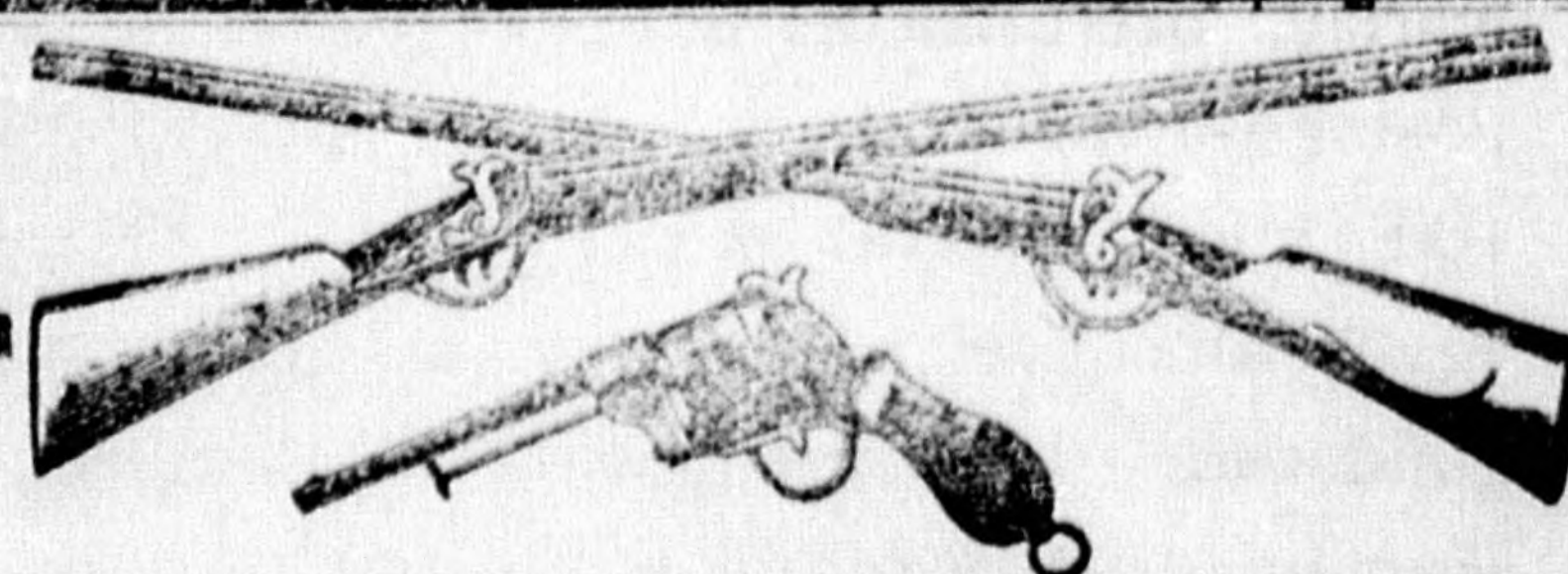
Flóbert-fegyverek és revolverek

minden rendszerben, egyszerű és finom kivitelben. Mindennemű vadászszerszökök és felszerelések nagy választékban és jutányos áron.

KORCSOLYÁK: Jackson Haynes, Kondor, Jégkirály, Halifax, Columbus és Blosta

minden nagyságban és kivitelben kaphatók: **Drescher Gyula kereskedésében Baján.**

A városi útmester, műszaki rajzoló, városi útkaparók, a városi zálogintézet vezetőjének és ellenőrijének, továbbá a városi szegényházi gondnok kérvénye lakbérilletmény megállapítása iránt.

A városi szolgaszemélyzet kérvénye lakbérilletmény megállapítása iránt.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur leirata a városnak gyalogsági csapatokkal való ellátása tárgyában.

A m. kir. pénzügyminiszter leirata a házadókörzetek megállapítása tárgyában.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata a Treszkity Máttyás-féle alapítólevél kiegészítése tárgyában.

Ugyanannak leirata az állami iskolai tanítók fizetésének megállapítása és kiutalványozása tárgyában.

Baja város főispánjának értesítése a loavatóbizottság polgári tagjainak kinevezéséről és ezzel kapcsolatban a városi tanács előterjesztése ezen bizottság elnökének megválasztása tárgyában.

A városi tanács javaslata az adóügyi bizottság megválasztása tárgyában.

Ugyanannak előterjesztése a szervezési bizottság kiküldése tárgyában.

Ugyanannak előterjesztése az ártézi kutak furása, vízhozamának növelése, viztorony felállítása ügyében meghívandó szakértő díjaira 300 kor. hitelösszeg engedélyezése iránt.

Ugyanannak jelentése a házipénztárnál a múlt év végén mutatkozott felesleg elszámolása tárgyában.

Ugyanannak előterjesztése az állami népiskolák fejlesztése tárgyában.

Kérvénye Erdélyi Gyula főjegyzőnek egészsége helyreállítására 3 havi szabadsági idő engedélyezése iránt.

Kérvénye gróf Teleki Józsefnek, mint a dunapataj—hajósi és baja—kiskőrösi h. é. vasut előmunkálati engedélyesének és Fekete Adolf építési vállalkozónak, mint Baja város megbízottjának a baja—kiskőrösi h. é. vasut részére megszavazott 60,000 kor., a hozzájárulási összeg kiutalványozása iránt.

Kérvénye Fekete Adolf építési vállalkozónak, amellyel betérjeszti a baja—kiskőrösi és a dunapataj—kalocsa—hajósi h. é. vasutak együttes kiépítése ügyében létrejött szerződést.

Kérvénye Horváth János vendéglősnek a „Bárány“ vendéglő bérleti idejére kártérítés megállapítása iránt.

A nagykőrösi m. kir. mentelep 4. sz. osztályparancsnokságának átirata a várostól bérben birt laktanya bérletének meghosszabbítása tárgyában.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságnak átirata a városi adóügyosztálynak a törvényhatósági telefonhálózatba leendő bekapcsolása tárgyában.

A városi tanács előterjesztése az 1909. évi házi- és szegényházi pénztáránál póthitel engedélyezése tárgyában.

Kérvénye Vidákovics Benedek állami népiskolai tanítónak 200 kor. fizetési előleg kiutalványozása iránt.

Kérvénye Polyák Ferenc város utkaparósnak 50, Matkovics János városi lovashajdúnak 100, Bosnyák Sándor városi hajdúnak 100, Pestalics Miklós városi mindenesnek 100, Simovics János városi mindenesnek 60 és Mándity Antal városi hajdúnak 80 korona fizetési előleg kiutalványozása iránt.

Telefonhírek.

Budapest, 1910. február 4

A politikai helyzet.

Vajudik a megegyezés.

Megalakulás Khuen nélkül.

Hieronymi mandátuma.

A horvát rendszer-változás.

Khuen és Tisza gróf tárgyalásai még mindig folynak Andrássy Gyula gróffal. A tárgyalásoknak eddig még nincsen

meg az általuk oly hön kívánt eredménye. A megegyezés akadálya azonban nem elvi kérdésekben feneklik meg, hanem gróf Khuen személye ellen van kifogásuk az alkotmány-pártiaknak. Nevezetesen többen nem akarják Khuent pártvezérnek azért, mert az ő nevéhez fűződik a Háznak alkotmányellenes, exlexben való elnapolása.

Olyan expediensre gondolnak, hogy elejtenék gróf Khuent, és Tisza István lenne miniszterelnök. Ebben az esetben készségesen követnék Tisza Istvánt, illetve az új kormánypartot.

Az első fecske is megjött. Küldöttség tisztelgett ma Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszternél. Az iglóiak jöttek, hogy felajánlják a miniszternek az ottani jelöltséget. Hogy a jelöltségből lesz-e képviselői mandátum, az még nagyonis kétséges.

Zichy János gróft megkérdezték, hogy vajjon igaz-e az, hogy elvállalta a kultusztárcát? Zichy erre azt válaszolta, hogy most sincsen oka arra, hogy elvállalja a felajánlott tárcát. Egy hive azonban elárulta, hogy mihelyt létre jön a megegyezés Andrássy, Tisza és Khuen között, akkor Zichy kultuszminiszter lesz.

Rauch Pál báró búcsúzik. Len on-dását elfogadták és ma Budapestre érkezett. Ott csak rövid ideig tartózkodik. Zágrábra utazik, hogy elbúcsúzzék a horvátországi kormánytól.

Rauch Pál báró lemondásáról szóló okiratot ma terjesztették fel a kabinetirodába és egyben felterjesztették Tomasics Miklósnak horvát bánná leendő kinevezését is.

bizalmi tanácsadója, eszméinek, terveinek, fényes sikereinek osztályos társa.

Május 11-én reggel értek hajóikkal Marsalához, hol Garibaldi az ő ezer hősével Szicília partjára szállott. Az ő kívánságára Türr lépett először a partra s ettől kezdve egészen Nápoly elfoglalásáig Türr tábornok s az expedícióban részt vett magyar hősök rettenhetetlen bátorságukkal, halált megvető hősi elszántságukkal, vakmerő támadásukkal semcsak részesei, de ugyszólván főtenyezői voltak azoknak a fényes hadi tetteknek, melyek Garibaldi és a marsalai ezer hős dicsőséges nevéhez fűződnek.

1860. jun. első napjaiban felszabadult Palermo, szept. 7-én Garibaldi néhány tiszttel bevonult Nápolyba s 8-án kinevezte Türr tábornokot a város és a tartomány katonai parancsnokává. Oriási feladat hárult ezzel reá, mert nemcsak katonai, de politikai téren is nehéz harcokat kellett megvívnia, hogy a széthuzó elemek és a fölmerült ellentétek kiegyenlítésével elősegítse Garibaldi intenciójának egyetértő és békés megvalósítását, az egységes Itália megteremtését.

Nem hiába mondta Türr, hogy »ebben az időben háromszorosan tisztának, háromszorosan deréknek és háromszorosan igazságosnak kell lenni.«

Hátra volt azonban a döntő ütközet, mely megpecsételja a nápolyi királyság sorsát. Ezt október 1-én Santa-Mariánál vívták meg,

mely a szicíliai és nápolyi hadjárat legvéresebb harca volt s amely elsősorban a magyar legio halált megvető vakmerő rohamával vitte diadalra az olasz lobogót. S ezzel el volt döntve Dél-Olaszország sorsa. Cavour jegyzékben tudatta a hatalmakkal, hogy a királyuk által cserbe hagyott nápolyi nép és hatóságok óhajának engedve a piemonti sereg bevonul Nápolyba, a mi október 7-én Viktor Emánuel királlyal az élén — kit nagy lelkesedéssel fogadtak — meg is történt. Másnap a nápolyi kormány elhatározta, hogy Nápoly csatlakozik Piemonthoz s ezzel megalakult az egységes Olaszország.

De amikor Türr és honfitársai az olasz nép felszabadításáért harcoltak, lelkük mélyén ott derengett a remény sugara, hogy a szabaddá tett olasz nép segítségével felszabadíthatják majd saját elnyomott hazájukat is.

Az olasz egység megalkotásával Türr altábornagyi ranggal az olasz királyi hadseregbe lépett át. Csakhamar Viktor Emanuelnek is kedvence és bizalmasa lett s ezen állásban, amidőn egyrészt teljes befolyásával az olasz egység megszilárdításán dolgozott, másrészt a magyar ügyet is teljes odaadással, lelkének egész erejével szolgálta.

Victor Emanuel, nagy tisztelettel és bizalommal viseltetvén a magyar hős iránt, aki nemcsak katonai, de diplomáciai téren is kiváló szolgálatokat tett Olaszországnak, kinevezte őt tiszteletbeli főhadsegédévé, mely

minőségében több ízben igen nagy fontosságú és kényes természetű küldetéssel bizta meg.

1861-ben nagy forduló ponthoz jutott az élete. A daliás tábornok, a legendás hős, a szerelem rabja lett. Bonaparte Wyse Adelinával, Napoleon császár bájos unokanővérével meglátták egymást s szinte egyszerre megrezdült szívük mélyén a sejtelmes ézés, hogy egymáséi lesznek s 1861. szeptember 11-én egybe is keltek. Ettől kezdve szinte új világ nyílt meg előtte, s újabb és tágabb tér is arra, hogy Magyarország felszabadításán nagyobb erővel dolgozhasson. Ettől kezdve feiváltva Párisban, Nizzában és pallanzai kastélyában élt. A Napoleonokkal való rokonsága tárt ajtót nyitott neki Páris legmagasabb köreiből s háza találkozó helye lett a legelőkelőbb születési és szellemi arisztokráciának. Csakhamar egyik legismertebb és legkedveltebb alakja lett a párisi salonoknak, a nizzai promenade des anglaisnak. Hogy is ne, mikor — amint Jókai bár sokkal később írja róla: »Marciális magatartása, feje, homloka, bajusza, szakálla, arckifejezése egy bevégzett hősé, szeméi egy ábrándos ifjúé. A császárság korabeli hódító jelenség, a ki az egész előkelő társaságot föleleveníti kedves modorával. Oly könnyen veszi be a sziveket, mint hajdan Palermot.«

(Folyt. köv.)

NAPIHIREK.

Farsang vége. Mindennek vége szokott lenni. Semmi sem tart örökké. Farsang is elmúlik. Vasárnap, hétfőn és kedden lesz farsang utolsó három napja, az úgynevezett bolondok három napja. Megélnékülnek majd az utcáink, lesznek tarka, színes képek. Járják majd az utcákat az álarcosok. Valami újat persze nem látunk. A régi megszokott alakok mozognak az utcákon. Remélhetőleg elmaradnak az izléstelen, bosszantó alakok, a félmeztelen trágár legények, a kolduló medvék stb. Egyébként húshagyó kedden vége a mulatságnak. Jön a magábaszállás ideje.

Az Ipartestületből. Ipart nyertek: Halmos Béla cipész, Goldner Testvérek bádigos és asztalos. Az utóbbiak főleg jégsekreény gyártásra helyeznek súlyt. Iparáról lemondott: Heneráry Márton csizmadia.

Az Ipartestület előljárósága február hó 27-ére hívta össze a közgyűlést.

A petróleumgőz-lámpa. A vasúti kert mellett, a Vásártéren hosszabb ideig állott egy Washington rendszerű petróleumgőz iv-lámpa, amely próbaképp égett esténként. A gyáros ezt megvételre ajánlotta a városnak. A tanács az ajánlatot nem fogadta el, mert nem tartotta azt kielégítőnek.

Utépítés. A baja—mélykúti útnak Bajára eső része még kiépítetlen. A munkálatok biztosítására és kivitelére a napokban kiírják a verseny tárgyalást.

Drágasági pótlék. A közgyűlés a róm. kath. tanítóknak és a városi tűzoltóknak drágasági pótlékot szavazott meg. A közgyűlés ezen határozatát a belügyminiszter jóvá hagyta.

Az állami segély Baja város közigazgatási költségeihez hozzájárulás címén utalványozott 20.000 kor. államsegély felosztása ügyében a városháza 2-ik számú tanácsstermében folyó hó február 5-én d. u. 4 órakor bizottsági ülés fog tartatni.

A kuruzslás áldozata. Gréczi Jánosné adai korcsmárosné a múlt év május havában kitorpte a karját. Orvost nem hívtak hozzá, hanem Török Mihály adai ismert kuruzsló vette gyógykezelés alá. Négy deszka közé szorította a tört kart s hagyta, hogy gyógyuljon. Rokona Török Mátyásné még egy orvosságot ajánlott. Mérgecs nadragulyával kente be Grécziné tört karját. Gréczi Jánosné a szakszerű kezelés folytán meghalt. A napokban a két kuruzslót gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt vonták felelőségre a szabaddai törvényszék. A vádlottakat Havas Emil dr. védte. Védőbeszéd után a törvényszék Török Mátyásné felmentette, Török Mihályt pedig 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Hűséges cseléd. Megirtuk a héten, hogy özvegy Bacsó Lászlónét cselédje meglopta. A csendőrség megindította a nyomozást, azonban sok hiányzó dolgot, amelyet a meglopott úriasszony keresett, nem talált meg. Ma ezek

is megkerültek. Ma reggel jelentkezett a csendőrségnél Spitzer Géza Madách-utcai lakos és jelentette, hogy a múlt héten egy asszony megkérte őt, hogy tartsa házában a holmiját, házi eszközöket, konyhafelszerelést és egy bezárt ládát, amíg érte jön, mert eltört a targoncája. Minthogy azonban Spitzer olvasta a Bajai Független Ujságban, hogy egy cseléd meglopta a gazdaasszonyát, az a gyanuja, hogy a nála lévő dolgok is a lopott holmiból valók. A csendőrség beszállította és megállapította, hogy azok tényleg özv. Bacsónétól lopottak.

Gyarmati-féle teljesen iz és szagnélküli csukamájolajat szívesen szedik gyermekek és felnőttek. Kapható **Gyarmati Emil** gyógytárában Baján, egy üveg ára **1 K. 60 fillér.**

Halvacsora. A szokásos halvacsorát Preimájer Pál vendéglős az idén is megtartja február hó 9-én, hamvazó szerdán este 8 órakor. Előjegyezni a vendéglősnél lehet.

Segédszerkesztő: **FODOR KÁROLY.** Kiadóhivata: **NÁNAY I AJOS** könyvnyomdája.

Szerkesztőség telefon száma: 101.
Kiadóhivatal telefon száma: 115

443. szám
kig. 1910.

Hirdetmény.

Felvetett az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár következő hirdetménye.

15. számhoz.
1910.

Hirdetmény.

Az 1900: XVI t. c. 8 §-a értelmében minden munkaadó köteles a szolgáltatásban álló minden egyes gazdasági cseléd után az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár javára évenként 120 fillért a községi előljáróságnál (városi tanácsnál) adó módjára befizetni.

A 120 fillért még abban az esetben is egész összegében kell megfizetni, ha a cseléd a munkaadónál nem is egész évben, hanem például csak egy hónapig szolgál.

Épen ezért a 120 filléres hozzájárulási díj fizetése céljából köteles a munkaadó minden cselédváltást a községi előljáróságnál (városi tanácsnál) haladékkal bejelenteni.

A 120 filléres hozzájárulási díjat azon cselédek után, akik már az előző évben

is ugyanazon munkaadónál szolgáltak, legkésőbb április hó 1-ig, a változott és újonnan felfogadott cselédek után pedig a szolgálatbalépéskor azonnal meg kell fizetni.

Az előljáróság köteles a 120 filléres hozzájárulási díjat a munkaadóktól még abban az esetben is elfogadni, ha a vonatkozó összeírás bármely okból nincs az előljáróságnál, köteles továbbá annak átvételéről nyugtát adni, melynek hátsó oldalán névszerint feltüntetendők azon gazdasági családok, akik után a befizetés történt.

Felhivatnak a munkaadók, hogy a 120 filléres hozzájárulási díjat pontosan befizetni, s a cselédváltásokat haladékkal bejelenteni el ne mulasztják, mert ha e törvényes köteleességeiknek pontosan eleget tesznek, a gazdasági cselédeknek balesetei folytán felmerült költségeket megtéríti, ellenben, ha ezeket elmulasztják, baleset folytán sérült cselédek (illetőleg ezek örökösei) az illető munkaadóktól épen olyan baleseti segélyezést követelhetnek, mint aminőtől a pénztárral szemben elestek.

Az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegélypénztár központi igazgatóságának

Budapesten, 1909. évi október hó 29. napján tartott üléséből:

Dr. Keglevich Gábor s. k. Dr. Fáy Gyula s. k.
igazgatósági elnök. ügyvezető igazgató.

Baja, 1910. január 28.

Polgármester h.
Weisz Nándor
tanácsnok.

Szabott árak.

Elegáns URAK és HÖLGYEK
ma már kizárólag

Kobrak-cipőt

hordanak,
amelyben a járás biztos és kényelmes.

Kapható:

LÁZAR SÁMUEL
lát- és kötszerésznél

BAJA.

Elegáns fazon.

Egy csinosan
butorozott szoba
gyermektelen családnál azonnal kiadó.
Gróf Batthyány utca 4 sz. alatt, külön
kijáratl.

Kiváló minőség.

Biztos járás.

Kitűnő minőségű vadászfegyverek,

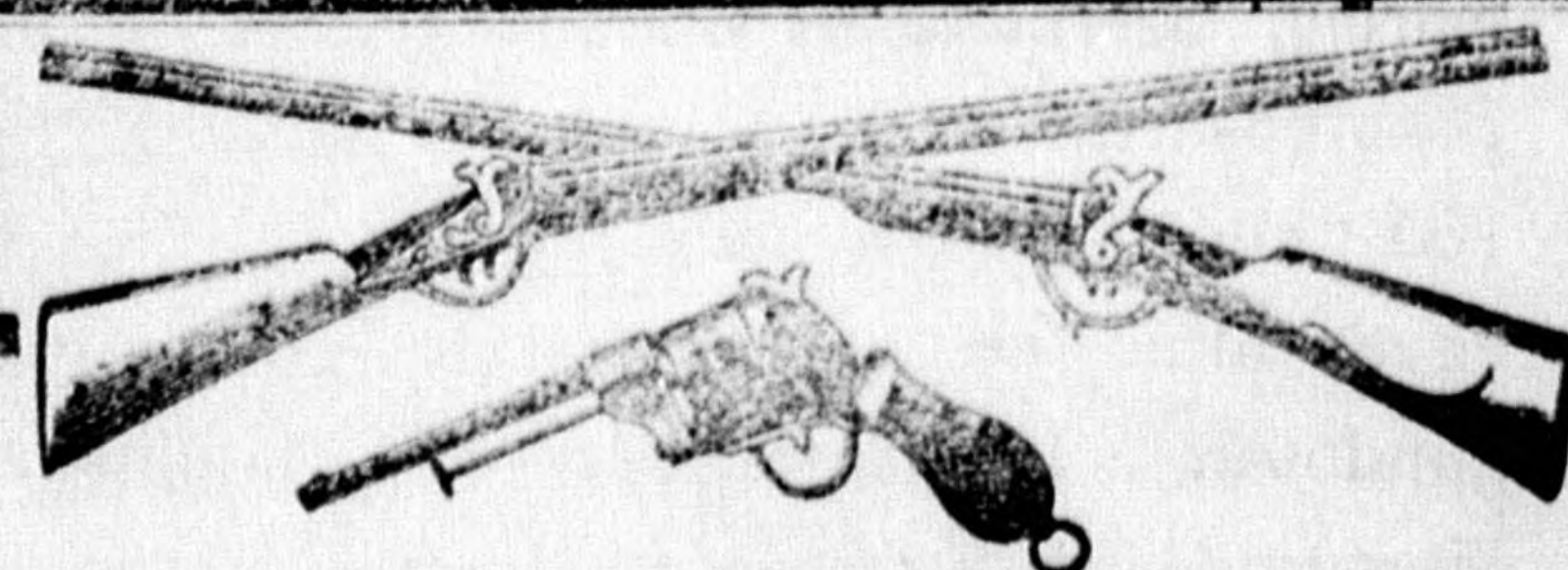
Flóbert-fegyverek és revolverek

minden rendszerben, egyszerű és finom kivitelben. Mindennemű vadászszerszökök és felszerelések nagy választékban és jutányos áron.

KORCSOLYÁK: Jackson Haynes, Kondor, Jégkirály, Halifax, Columbus és Blosta

minden nagyságban és kivitelben kaphatók: **Drescher Gyula kereskedésében Baján.**

NEU zsidárús BAJA

most Erzsébet királyné-út 54. szám, az ócska-piac közelében.

VESZEK

egyenruhát, uraságoktól levetett ruhákat, cipőket, ágytollat, vörös- és sárgarézet, törött aranyat, ezüstöt, szóval minden értékes tárgyat a legmagasabb árban.

Ugyanott egy csinos matt szoba-butor.

ír ó a s z t a l o k

és különféle butordarabok is eladók minden elfogadható árban.

Használt Sürria, Kaiser és Waffennrad gyártmányú kerekpárok itt kaphatók.

Kivánatra házhoz is elmegyek!

Singer és körhajós varrógépek

házi és ipari célokra.

**Eredeti Meteor folytonégő KÁLYHÁK,
Nickel füstcsövek,
Korcsolyák,
Husvágó-gépek**

kiváló jó minőségben kaphatók:

Scheer és Weidinger

vaskereskedő cégnél.

Csemege alma

kiválóan finom téli fajokból, válogatott szép, egészséges, tartós nemes példányok és pedig: **Parneo, Jonathán, Belflór, Törökbálint, Rozmaring, Szercsika és Batul** vegyesen öt kilós postakosárral 3.50, ötvenkilós ládával 25—100 kilós ládával 45— korona. Minden egyes alma selyempapírba van göngyölve s gondosan, lelkiismeretesen és fagymentes csomagolással szállítja utánvétellel bérmentetlenül:

Szeless Pál Nagymaros, Hontm.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókintézete

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálog kölcsönöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltebb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

1630. szám.

kig. 1910.

Pályázati hirdetmény.

Baja város tanácsa felhívja mindazon az 1909 évben kőmives és cserepes ipar kivételével, valamely iparágban önállókká lett bajai szegény, kezdő iparosokat, kik kifogástalan előéletük és szakmájukban való kiváló, jó munkájuk és szorgalmuk alapján segélyre igényt támaszthatni vélnék, hogy a néhai Ehrlich Ferenc által szegény, kezdő iparosok segélyezésére tett alapítványnak e célra rendelkezésre álló 396 korona 64 filléryi kamatainak elnyerhetése végett pályázati kérvényeiket hatóságilag kiállított vagyontalansági és erkölcsi bizonyítvánnyal, ugy szakmabeli jártasságukat és szorgalmukat igazoló okmányokkal felszerelve **1910. évi február hó 28. napjának délutáni 3 órájáig** Baja város tanácsához nyújtsák be, mert később érkező kérvények többé figyelembe nem vehetők.

Baja város tanácsának 1910. évi január hó 27-én tartott tanácsüléséből.

Polgármester h.:

Weisz Nándor
tanácsnok.

Gépjavitó műhely megnyitás.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a volt Szücs Ödön-féle

gépjavitó műhelyt

megvettük és azt a modern technika minden eszközével felszerelve ismét üzembe helyezzük, úgy, hogy mindenemű **gőzcséplőgépet, motorokat, malommunkákat** és egyéb gazdasági gépjavitó munkákat elvállalunk, jutányosan és pontosan eszközölünk.

Raktáron tartunk mindenemű **műszaki cikket** u. m. gépszij, gépolaj, vizmentes ponyva, olajozók stbbi kitűnő minőségben és előnyös árban.

Teljes tisztelettel

Acél és Salamon

mezőgazdasági gépkereskedés
és gépjavitó műhely.

Ackermann János műszövő

lakását és műszövő-telepét régi lakásából áthelyezte az **özv. Bartschné-féle telken** épült saját házába, (az evangélikus templommal szemben.)

Egy teljes

fürdőszoba berendezés

eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető:
Kapots Nándornál Baja.

Két bevásárlási könyvet

veszitettem el, a **Schlesinger Gyula és Scheer és Weidinger-félet**. Minthogy a megtalálóra nézve teljesen értéktelen, kérem, sziveskedjék azt nekem **10 korona** jutalom ellenében kézbesíteni
Goldner N. Ede, Mátyás István-tér 6. sz.

Nánay Lajos

könyvnyomdája
— Baján. —

Könyvnyomdai munkák
izléses, gyors és
jutányos elkészítése!!!
Községi nyomtatvány-
raktár!